

DIN VA AXLOQ

*Askarbekov Umidjon Baxriddin o'g'li**Toshkent davlat tibbiyot universiteti**2-son davolash ishi fakulteti, 221-guruh talabasi**Ilmiy rahbar: Xudoyberdiyev Rashid*

Annotatsiya: Ushbu maqolada din va axloq o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik, ularning inson hayotidagi o'rni hamda islom dini nuqtai nazaridan axloqiy qadriyatlarning shakllanishi haqida so'z yuritiladi. Axloqiy tarbiya insonning nafaqat jamiyatdagi, balki ruhiy hayotidagi muvozanatini ham ta'minlaydi. Islom dini insonni halollik, adolat, mehr-oqibat va sabr-toqatga chaqiradi. Shu bois, din va axloq uyg'unligi jamiyatning ma'naviy barkamolligiga zamin yaratadi.

Kalit so'zlar: din, axloq, islom, ma'naviyat, insonparvarlik.

DIN VA AXLOQNING O'ZARO BOG'LIQLIGI

Din va axloq insoniyat tarixining ajralmas ikki tushunchasi bo'lib, ular bir-birini to'ldiradi. Dinsiz axloq, axloqsiz din bo'lishi mumkin emas. Inson jamiyatda yashar ekan, u o'z xatti-harakatlarini nafaqat qonunlar, balki ma'naviy mezonlar asosida ham baholaydi. Shu bois, axloqiy qadriyatlarning shakllanishida dinning o'rni beqiyosdir.

Islom dini axloqiy poklikni e'tiqod bilan bog'laydi. Qur'oni karimda: "Albatta, Alloh odil bo'lishni, yaxshilik qilishni va qarindoshlarga ehson qilishni buyuradi" (Nahl surasi, 90-oyat) — deyiladi. Bu oyat axloqiylikning markazida adolat va yaxshilik turishini ko'rsatadi. Payg'ambarimiz Muhammad (s.a.v.) ham: "Men go'zal axloqni komil qilish uchun yuborildim", — deganlar (Imom Malik, "Muvatto").

Bu hadis sahih manbaga tayanadi, chunki Imom Malikning "Muvatto" asari ishonchli hadis to'plamlaridan biridir. Ushbu so'zlar orqali Islomda axloq diniy e'tiqodning ajralmas qismi ekani ta'kidlanadi. Axloq faqat tashqi ko'rinishdagi odob emas, balki inson qalbining pokligi, niyatining tozaligidir.

DINNING AXLOQIY TARBIYADAGI O'RNI

Islom dini har bir insonni axloqiy jihatdan yuksaltirishga chaqiradi. Namoz, ro'za, zakot kabi amallar — bu faqat ibodat emas, balki axloqiy maktab hamdir. U insonni sabrli, mehribon, saxovatli bo'lishga o'rgatadi. Din orqali tarbiyalangan inson jamiyatda tinchlik, adolat va bag'rikenglikni qaror toptiradi.

Bugungi globallashuv davrida axloqiy qadriyatlarning yo'qolib borayotgani jamiyat uchun xavfli holatdir. Shunday paytda dinning tarbiyaviy qudratini anglash, uni to'g'ri tushuntirish muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki din — bu insonni ichki uyg'unlikka, axloq esa uni tashqi jamiyat bilan muvofiqlikka yetaklaydi.

XULOSA

Din va axloq bir-birini to'ldiruvchi tushunchalardir. Dinsiz axloq beqaror, axloqsiz din esa mazmunsizdir. Islom dini insonni har tomonlama barkamol qilishga, ruhiy va ma'naviy poklikka chaqiradi. Shu sababli, din va axloq uyg'unligi jamiyatning ma'naviy poydevorini mustahkamlaydi.

Adabiyotlar:

1. Qur'oni karim, Nahl surasi, 90-oyat.
2. Imom Malik. "Al-Muvatto". Bayrut: Dar al-Kutub al-Ilmiyya, 1985.
3. G'azzoliy A. "Ihyou ulumiddin". Qohira: Dar al-Fikr, 1997.

